

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Dato
19.12.2025

Høringssvar – NOU 2025: 8 Folkehelse – verdier, kunnskap og prioritering

Mental Helse er Norges største bruker- og medlemsorganisasjon innen psykisk helse. Med over 11.000 medlemmer fordelt over hele landet bidrar vi til å skape gode møteplasser og drifter relevante tjenester og prosjekter som bidrar til bedre psykisk helse. Våre 350 brukerrepresentanter bidrar til høy brukermedvirkning i helsetjenestene. Våre lokallag drifter over 150 møteplasser over hele landet.

Mental Helse anser arbeidet med NOU 2025: 8 Folkehelse – verdier, kunnskap og prioritering som svært godt gjennomført og føler oss trygge på grunnlaget for anbefalingene. Mental Helse støtter anbefalingene fra utvalget. Vi anser det som en god ide at kriteriene nytte, kostnad, fordeling og autonomi innarbeides i folkehelseloven.

Mental Helse vil særlig fremheve støtte til noen av forslagene i utredningen:

Strategisk forskningsstøtte og virkemidler for å bygge opp sterke forskningsmiljøer.

- Mental Helse mener at det er viktig å bygge miljøer som kan fremskaffe kunnskap om effekt av folkehelseiltak. Vi støtter også forslaget om en senterordning for å bygge opp sterke og langsiktige forskningsmiljøer, strategiske satsinger, og at det i prosjektutlysninger stilles krav om samarbeid mellom institusjoner eller sektorer. Vi ser at dette forutsetter at tilgangen til registerdata forenkles, og at det legges bedre til rette for å koble data mellom registre og andre datakilder og støtter derfor anmodningen om at dette gjøres.
- I Norheim-utvalget (NOU 2018:16) understrekes det at beslutninger, prioriteringer og informasjonsinnsamling i helsevesenet bør være forankret i god kunnskap som reflekterer befolkningens behov, og at vi har et forbedringspotensial i hvordan vi samler og bruker slik informasjon. Dette peker i retning av at forskning og prioriteringer bør bygge på bredere kunnskapsgrunnlag og involvere dem som dette gjelder for. **Brukermedvirkning** gjør forskningen bedre, mer relevant og bedre forankret i virkeligheten – og slik kan den i større grad bidra til bedre helsepolitikk og bedre tjenester.

Side 1 av 2

Endringer i ny folkehelselov om krav til evaluering av større nasjonale tiltak og målet om at flere lokale tiltak skal evalueres.

- Mental Helse støtter at det bør gjennomføres utprøvinger av tiltak, og at det utvikles en praksis ved innføring av tiltak som gjør det mulig å vurdere effekter. Vi støtter forslaget om etablering av kompetansemiljø og gjennomføring av endringer i regelverket for å styrke hjemmelsgrunnlaget.

Vurdering av hvordan kunnskapsutviklingen på folkehelsefeltet i større grad kan tilpasses behovet for prioritering på tvers av sektorer.

- Mental Helse støtter opp under en felles tverrsektoriell prioritering og utvikling av kunnskap som støtter innsats på tvers.

De viktigste befolkningsundersøkelsene sikres en mer forutsigbar finansiering.

- Mental Helse mener at forutsigbar finansiering er grunnleggende nødvendig for å kunne drive hensiktsmessig forebyggende arbeid.

Den statlige støtten til kommunene videreutvikles.

- Mental Helse støtter anbefalingen om at smale tilskuddsordninger erstattes med bredere programmer. Vi støtter også forslaget om å se på muligheter for å etablere regionale partnerskap mellom stat, fylke og kommuner. Det er gjennom helhetlig og tverrsektoriell innsats at folkehelsearbeidet kan få godt gjennomslag og effekter i befolkningen.
- Samtidig ser vi det som viktig at det opprettes tilskuddsordninger for utvikling av nye tiltak, inkludert evaluering og kvalitetssikring. Slik kan man unngå stagnering i tilbudene og bygge opp under innovasjon og nytenkning.

Videreføre og videreutvikle modellen for det systematiske folkehelsearbeidet.

- Mental Helse støtter opp under forslaget om å prøve ut nye samarbeidsmodeller, en mer strategisk innretning på stortingsmeldingene om folkehelse, og etterspørre tydeligere faglige anbefalinger fra etatene. Vi støtter også utvalgets vurdering om at dette, sammen med anbefalingen om å etablere kriterier for prioritering av folkehelseiltak, er nødvendig for å bidra til at folkehelseiltak skal behandles mest mulig enhetlig på tvers av sektorer.

Med vennlig hilsen

Ole-Marius Minde Johnsen /s/
Landsleder

Linda Berg-Heggelund /s/
Generalsekretær